

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

наказом директора
ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»
№ 50/25-ВП від «24» липня 2025 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок організації роботи
та здійснення валютно-обмінних операцій**

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»**

(нова редакція)

ЗМІСТ :

- I. Загальні положення.**
- II. Порядок проведення валютно-обмінних операцій.**
- III. Проведення позапланових перевірок Національним банком України.**
- IV. Порядок установа курсів купівлі та продажу готівкових іноземних валют за гривні.**
- V. Порядок оформлення та видачі розрахункового документу РРО про здійснення валютно-обмінної операції.**
- VI. Порядок підкріплення готівковою іноземною валютою та готівковими гривнями відділень ФК.**
- VI. Опис бухгалтерської моделі обліку валютно-обмінних операцій.**
- VII. Опис вимог з організації захисту приміщень ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».**
- VIII. Перелік відповідальних працівників, які мають право здійснювати валютно-обмінні операції.**
- IX. Порядок взаємодії між структурними підрозділами ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та здійснення внутрішнього контролю за проведенням валютно-обмінних операцій.**
- X. Заклучні положення.**

Додатки:

Додаток 1 «Перелік технічних засобів для визначення справжності банкнот іноземних держав». (30 стр.)

Додаток 2 «Ознаки платіжності та зношення банкнот іноземної валюти, які приймаються відділеннями ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС». (31 стр.)

Додаток 3 «КВИТАНЦІЯ про здійснення валютно-обмінної операції» та пояснення щодо заповнення квитанції про здійснення валютно-обмінної операції/торгівлі банківськими металами з фізичною поставкою. (32-33 стр.)

Додаток 4 «Реєстр купленої та /або проданої іноземної валюти». (34 стр.)

Додаток 5 «Звітна довідка про касові обороти за день і залишки цінностей». (35 стр.)

Додаток 6 «БЛАНК ПОВІДОМЛЕННЯ про вихід з ладу системи технологічного відеоконтролю». (36 стр.)

I. Загальні положення.

1. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

Валюта України (гривня) - грошові знаки у формі банкнот, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обміну на грошові знаки, які перебувають в обігу.

Відокремлений підрозділ ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»- це відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в яких здійснюються валютно-обмінні операції на підставі цього Положення та Положення про Відділення.

Відповідальна особа - співробітник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», на якого покладені обов'язки за дотримання термінів та способів подання даних до Національного банку.

Ідентифікаційний (реєстраційний) номер - довідка, видана Державною податковою службою України, про реєстрацію в Державному реєстрі фізичних - осіб платників податків/присвоєння реєстраційного номеру картки платників податків.

Ідентифікація - заходи, що вживаються касиром для встановлення особи шляхом отримання її ідентифікаційних даних, а саме: встановлення необхідної інформації про особу на підставі відповідних документів, що посвідчують її, та фіксація такої інформації у письмовому вигляді за формою, встановленою нормативними документами ФК.

Іноземна валюта - іноземні грошові знаки у формі банкнот, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обміну на грошові знаки, які перебувають в обігу.

Касовий працівник – співробітник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», на якого покладені обов'язки з оформлення розрахунково-касових документів з операцій купівлі-продажу готівкової іноземної валюти, який несе відповідальність за їх належне виконання, та якому надані права доступу до програми з купівлі-продажу готівкової іноземної валюти.

Касові документи - документи (касові ордери, реєстри купленої та проданої іноземної валюти, звітні довідки, інші прибуткові та видаткові касові документи), за допомогою яких відповідно до законодавства України оформляються касові операції, а також відповідні журнали встановленої форми для реєстрації цих документів та книги обліку.

Клієнт - фізична особа (резидент, нерезидент), яка користується послугами фінансової установи.

Операційний день - частина робочого дня Фінансової установи, регламентована внутрішнім режимом роботи (всі операції, здійснені протягом цієї частини дня, відображаються в балансі за цей день).

Операція сторно - операція з повернення клієнту відповідної суми коштів у національній або іноземній валюті в разі відмови клієнта від здійснення операції.

Програмне забезпечення (програма) - програмне забезпечення, що використовується для здійснення валютно-обмінних операцій відділеннями ФК.

Наказ - Наказ про перелік відповідальних працівників, які мають право здійснювати валютно-обмінні операції.

Нерезиденти - фізичні особи (іноземні громадяни), які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України.

Резиденти - фізичні особи (громадяни України), які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном.

Реєстратор розрахункових операцій (РРО) - пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

Розрахунковий документа РРО – квітанція про здійснення валютно-обмінних операцій відділеннями ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Небанківська установа – небанківська фінансова установа, яка має чинну ліцензію. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» у відповідності до витягу Національного банку України з

електронного реєстру ліцензій на здійснення валютних операцій та осіб, яким видано ліцензії на здійснення валютних операцій від 06.06.2024 року на торгівлю валютними цінностями в готівковій формі.

Національний банк України забезпечує внесення до Державного реєстру фінансових установ/реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, запису про видачу ліцензій на торгівлю валютними цінностями небанківським фінансовим установам, операторам поштового зв'язку (далі – небанківські установи), які на день набрання чинності цієї постановою мають чинні генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій в частині здійснення діяльності з обміну валют або ліцензії на здійснення валютних операцій в частині торгівлі валютними цінностями в готівковій формі.

2. Положення про порядок організації роботи та здійснення валютно-обмінних операцій ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» (далі - Положення) розроблено відповідно до :

- Постанови Правління Національного банку України № 1 від 02.01.2019 року "Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України";
- Постанови Правління Національного банку України № 2 від 02.01.2019 року "Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями";
- Постанови Правління Національного банку України № 199 від 29.12.2023 року «Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг»;
- Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), затвердженого постановою Правління НБУ від 30.06.2020 № 90;
- Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України 25.09.2018 № 103;
- Правил з організації захисту приміщень небанківських установ в Україні, затверджених постановою правління НБУ від 06.10.2017 року № 100 (в редакції постанови Правління НБУ від 24.12.2019 № 154);
- Положення про валютний нагляд, затвердженого постановою Правління НБУ від 03.01.2019 № 13 (в редакції постанови Правління НБУ від 15.01.2021 № 3);
- Постанови Правління Національного банку України № 39 від 06.03.2022 року «Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації»;
- Закону України «Про Національний банк України»(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238) (зі змінами і доповненнями);
- Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»;
- Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 50-51, ст.2057) (із змінами і доповненнями);
- Порядку реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти затверджений наказом Міністерства фінансів України 14.06.2016 № 547 (із змінами і доповненнями).

3. ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», код ЄДРПОУ 39806926, місцезнаходження: м. Київ, вул. Дмитрівська, 92-94 літера «А» (в подальшому - ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» або ФК) у відповідності до витягу Національного банку України з електронного реєстру ліцензій на здійснення валютних операцій та осіб, яким видано ліцензії

на здійснення валютних операцій від 06.06.2024 року на торгівлю валютними цінностями в готівковій формі здійснює операції з обміну готівкової іноземної валюти через відокремлені підрозділи (відділення) фінансової установи (ВИТЯГ з Електронного реєстру ліцензій на здійснення валютних операцій, лист НБУ № 27-0026/ 80028 від 23.10.2024 року).

4. Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» (в подальшому - Відділення) відкриваються ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» для здійснення валютно-обмінних операцій для фізичних осіб - резидентів і нерезидентів з дотриманням вимог внутрішніх положень ФК та вимог чинного законодавства України, в частині здійснення валютно-обмінних операцій на території України.

Окремо, за рішенням керівництва та за умови отримання відповідної ліцензії Національного банку України, на Відділенні додатково можуть провидитись операції - надання послуг з переказу коштів (виключно у національній валюті України – гривні) за дорученням фізичних осіб на здійснення переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунків.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» під час здійснення валютно-обмінних операцій:

- 1) здійснює документальне оформлення кожної валютно-обмінної операції;
- 2) здійснює своєчасне відображення валютно-обмінної операції в бухгалтерському обліку;
- 3) забезпечує належний внутрішній контроль за валютно-обмінними операціями;
- 4) створює безпечні умови для роботи з готівкою та її зберігання.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» забезпечує наявність програмних комплексів, функціональні можливості яких забезпечують здійснення контролю за обсягами проведення операцій у своїх відділеннях.

Відділення не мають власного коду за ЄДРПОУ, всі підпорядковуються головному офісу.

Відділення проводять наступні операції:

- ✓ купівля у фізичних осіб - резидентів і нерезидентів готівкової іноземної валюти за готівкові гривні;
- ✓ продаж фізичним особам - резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні;
- ✓ зворотний обмін фізичним особам - нерезидентам невикористаних готівкових гривень на готівкову іноземну валюту;
- ✓ переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків (додатково), за умови отримання відповідної ліцензії Національного банку України.

5. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має право розпочинати роботу Відділення після реєстрації РРО в органі державної влади, що реалізує податкову та митну політику, та повідомлення Національного банку України.”

Повідомлення надсилається до Національного банку України за місцем розташування пункту обміну валюти за 15 днів до початку здійснення валютно-обмінних операцій за відповідною формою, для внесення інформації до електронного довідника.

Під час використання платіжних пристроїв для здійснення валютно-обмінних операцій такі пристрої повинні відповідати вимогам щодо РРО, що встановлені [Законом України](#) "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" та постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2016 року [№ 149](#) "Про вимоги щодо реалізації фіскальних функцій реєстраторами розрахункових операцій для окремих сфер застосування.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» не має права здійснювати валютно-обмінних операцій у відокремлених підрозділах, пунктах обміну валюти банку в разі виходу з ладу РРО або тимчасового відключення електроенергії.

Відокремлені підрозділи, пункти обміну валюти банку, фінансової установи в разі

виходу з ладу РРО або тимчасового відключення електроенергії мають право встановлювати в касі резервний РРО. У такому разі складається акт за підписом керівника, який відповідає за роботу каси фінансової установи, її відокремлених підрозділів, пунктів обміну валюти, і представника сервісної організації. Будь-який заново встановлений РРО має бути зареєстрований у територіальному органі Державної фіскальної служби України в порядку, установленому для первинної його реєстрації.

У разі припинення, тимчасового зупинення чи відновлення роботи Відділення, ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має у триденний строк повідомити про це Національний банк України.

6. Приміщення кас Відділень фінансової установи мають відповідати вимогам нормативно-правових актів Національного банку України з питань організації захисту приміщень уповноважених небанківських фінансових установ, які надають окремі фінансові послуги.

7. Робоче місце касира каси Відділення фінансової установи має бути обладнане таким чином, щоб клієнт міг спостерігати за перерахуванням готівки.

8. Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» мають право розпочинати роботу:

- після реєстрації РРО в органі державної влади, що реалізує податкову та митну політику;
- за наявності документа, що підтверджує право власності на приміщення, в якому розміщені відокремлені підрозділи та пункти обміну валюти, або право оренди (суборенди) на це приміщення на строк не менше ніж один рік.

II. Порядок проведення валютно-обмінних операцій

9. Виконання операцій купівлі-продажу іноземної валюти у Відділеннях здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України, що регулює операції з обміну іноземної валюти, нормативно-правових актів Національного банку України, цього Положення.

10. Здійснення операцій купівлі-продажу готівкової іноземної валюти виконується з використанням програмного комплексу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

11. Фінансовою установою під час здійснення валютно-обмінних операцій забезпечується:

- документальне оформлення проведених валютно-обмінних операцій;
- своєчасне відображення валютно-обмінних операцій у бухгалтерському обліку;
- належний внутрішній контроль за валютно-обмінними операціями;
- створення безпечних умов для роботи з готівкою та її зберігання.

12. Операції з купівлі-продажу іноземних валют в відділеннях ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» на замовлення фізичними особами-клієнтами здійснюються при досягненні ними 14 років та при пред'явленні паспорта громадянина України.

13. У касах Відділень має бути в наявності (зберігаються) такі документи :

- ✓ витяг із наказу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» про відкриття Відділення, підписаний директором, із зазначенням переліку валютно-обмінних операцій, ініціалів, прізвищ касових працівників, допущених до здійснення таких операцій;
- ✓ копія юридично оформленого документа, що підтверджує право власності на приміщення, або право оренди (суборенди) на це приміщення;
- ✓ копія наказу (витягу з наказу), іншого документа, згідно з яким для цього

Відділення був установлений розмір авансу в готівковій іноземній валюті та готівкових гривнях;

✓ копія наказу (витягу з наказу), іншого документа фінансової установи, згідно з яким для цього Відділення була встановлена максимальна сума залишків готівкової іноземної валюти.

Касир на робочому місці повинен мати документ, що посвідчує його особу (службове посвідчення).

14. У Відділеннях у доступному для огляду клієнтами місці розміщується така інформація:

✓ копія наказу по фінансовій установі про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют. Касир Відділення засвідчує копію такого наказу власноручним підписом та штампом Відділення;

✓ перелік операцій українською та іноземними мовами, які здійснює ця каса:

- купівля у фізичних осіб - резидентів і нерезидентів готівкової іноземної валюти за готівкові гривні;

- продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкову гривню;

- зворотний обмін фізичним особам-нерезидентам невикористаних готівкових гривень на готівкову іноземну валюту;

- повідомлення українською та іноземними мовами про обов'язковість здійснення касиром операції сторно протягом 15 хвилин після проведення валютно-обмінної операції в разі звернення клієнта з відмовою від здійсненої валютно-обмінної операції за умови наявності розрахункового документа РРО про здійснення валютно-обмінної операції;

✓ повідомлення про ознаки платіжності та зношення банкнот іноземної валюти, які приймаються Відділеннями ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»

✓ повідомлення про касира, який здійснює валютно-обмінні операції (прізвище, ініціали);

✓ копія генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій або витягу з електронного реєстру генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій;

✓ місцезнаходження каси Відділення;

✓ телефон «Гарячої лінії» особи відповідальної за здійсненням контролю за валютно-обмінними операціями «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

У доступному для огляду клієнтів місці має бути повідомлення українською та іноземними мовами, що дані про особу, отримані у процесі обслуговування клієнтів під час здійснення валютно-обмінних операцій, є банківською таємницею з відповідним режимом їх зберігання, передбаченим главою 10 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

15. На робочому місці касира повинні знаходитися:

✓ інформаційні та довідкові матеріали по зразках банкнот іноземної валюти, які є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, основних елементів їх захисту, про терміни обміну банкнот іноземної валюти, що вилучаються з обігу банками - емітентами;

✓ прилади для контролю за справжністю та для визначення ознак платіжності банкнот іноземної валюти;

✓ відповідні нормативно-правові акти (Інструкції, Положення);

✓ штамп касира, на якому повинно бути найменування ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», дата, адреса розташування Відділення;

Касир повинен бути забезпечений грошовими цінностями у іноземній та

національній валюті для виконання операцій купівлі-продажу готівкової іноземної валюти, у тому числі розмінними банкнотами, а у національній валюті - монетами.

16. Валютно-обмінні операції проводяться з дотриманням вимог Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України :

Не допускається відмова в здійсненні операцій, зазначених у переліку операцій, які проводить фінансова установа, за наявності відповідних коштів для цього, а також операції сторно.

➤ Забороняється встановлювати обмеження щодо номіналу та року емісії банкнот іноземної валюти, які є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, з якою здійснюються валютно-обмінні операції.

➤ Відділення зобов'язані приймати платіжні банкноти іноземної валюти з незначними ознаками зношення, наведеними в Додатку 2 до цього Положення.

➤ Фінансова установа має право здійснювати валютно-обмінні операції з монетами за відповідним рішенням фінансової установи.

У відділеннях заборонено здійснювати валютно-обмінні операції :

1) без застосування РРО/програмного РРО;

2) у разі виходу з ладу РРО/програмного РРО;

2-1) у період відсутності зв'язку між програмним РРО та фіскальним сервером контролюючого органу;

3) тимчасового відключення електроенергії.

17. У касах Відділень в обов'язковому порядку перевіряються ознаки платіжності та справжності банкнот іноземної валюти з використанням обладнання (лічильників, детекторів, оптичних приладів тощо) для роботи з готівкою, що забезпечують збільшення зображень, візуалізацію ультрафіолетового та інфрачервоного захисту та магнітний контроль та/або лічильників банкнот з функцією контролю ультрафіолетового, інфрачервоного та магнітного захисту.

18. Забороняється здійснювати валютно-обмінні операції з банкнотами (банківськими білетами) та монетами Центрального банку Російської Федерації із зображенням мап, символів, будівель, пам'ятників, пам'яток археології, архітектури, історії, краєвидів та будь-яких інших об'єктів, розташованих на окупованих Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиницях України, та/або які містять тексти, що стосуються окупації Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиниць України.

19. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснює валютно-обмінні операції з оформленням документа, який створений в паперовій та/або електронній формі реєстратором розрахункових операцій (далі - РРО) або програмним реєстратором розрахункових операцій (далі - програмний РРО) та застосовується для обліку і реєстрації валютно-обмінних операцій (далі - розрахунковий документ РРО). Форма і зміст розрахункового документа РРО встановлюються Національним банком України окремим нормативно-правовим актом Національного банку України.

20. Касири та контролюючі працівники повинні неухильно дотримуватись вимог статей 60 і 62 Закону України "Про банки і банківську діяльність", якими визначено, що інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнтів (резидентів та нерезидентів), яка стала відомою фінансовій установі у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», є банківською таємницею, має обмежений доступ і може бути розкрита третім особам тільки в законодавчо встановленому порядку.

21. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснює обмін зношених банкнот іноземних держав у порядку, передбаченому Інструкцією про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами).

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» мають право приймати на інкасо від фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) та юридичних осіб-резидентів і представництв юридичних осіб-нерезидентів (на умовах, що визначаються банком разом із банком-кореспондентом):

1) банкноти іноземних держав, які набули під час обігу ознаки зношення, що не відповідають вимогам додатка до [Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України](#), затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 1 (зі змінами);

2) банкноти іноземних держав, які набули під час обігу одну або кілька ознак значного зношення/пошкодження:

розірвані (розрізані) на частини;

із пошкодженими елементами дизайну та захисту (видалені цифрові чи текстові позначення номіналу, зображення портрета, оптично-змінні елементи захисту, захисні стрічки);

зі змінним первісним кольором паперу та/або зображень;

із локальними забрудненнями (плямами), уключаючи видимі в ультрафіолетових променях, загальна площа яких перевищує половину площі банкноти;

із загальними забрудненнями, уключаючи ті, що спричиняють люмінесценцію паперу в ультрафіолетових променях;

обпалені, пропалені, трухлі (пошкоджені внаслідок тривалої дії вологи, різних рідин, хімікатів або з ознаками гниття);

мають явні друкарські недоліки;

3) банкноти, які вилучені іноземною державою з обігу після дати, оголошеної банком-емітентом відповідної валюти (за наявності згоди банку-кореспондента відповідної держави на обмін цих банкнот).

Операції з приймання на інкасо банкнот іноземних держав здійснюються небанківською фінансовою установою у порядку, передбаченому для операцій із приймання іменних чеків на інкасо в [главах 4 - 6](#) Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2000 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 лютого 2001 року за № 152/5343 (зі змінами). Ці операції здійснюються з оформленням квитанції та реєстру приймання на інкасо банкнот іноземних держав.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» заборонено встановлювати обмеження щодо номіналу та року емісії банкнот іноземної валюти, які є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, з якою здійснюються валютно-обмінні операції.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» приймає банкноти іноземної валюти, які за дизайном і елементами захисту повністю відповідають зразкам та описам, що наведені на сторінках офіційних сайтів центральних/національних банків іноземних держав, і не мають ознак зношення або набули під час обігу одну чи кілька ознак зношення, визначених у додатку 2 до цього Положення.

22. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язана забезпечити обладнання приміщення, у якому здійснюються операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, системою технологічного відеоконтролю за процесом обслуговування клієнтів (далі - система технологічного відеоконтролю), що відповідає таким вимогам:

1) забезпечено обов'язкову реєстрацію та архівацію відеосигналу із зони робочого місця працівника підрозділу, який здійснює операції із торгівлі валютними цінностями в готівковій формі (далі - працівник), зони клієнтів біля робочого місця працівника структурного/відокремленого підрозділу установи та входу/виходу клієнтів до/з приміщень

підрозділу строком не менше ніж 14 діб.

Роздільна здатність камери для відеонагляду та зона робочого місця працівника структурного/відокремленого підрозділу установи повинні забезпечувати чітку відеофіксацію процесу обслуговування клієнта, включаючи процес приймання-передавання готівки та видачі квитанції реєстратора розрахункових операцій (далі - РРО) під час здійснення ним операції з купівлі/продажу іноземної валюти;

2) система технологічного відеоконтролю забезпечує:

- наявність у відеоматеріалах інформації про дату, час та найменування підрозділу, де встановлено відеореєстратор;
- відповідність технічним вимогам до якості фіксації відеосигналу, що відображають процес обслуговування клієнта, включаючи процес приймання-передавання готівки та видачі квитанції РРО під час здійснення ним операції з купівлі/продажу іноземної валюти;
- технічну можливість надання на вимогу уповноважених працівників Національного банку України (далі - Національний банк) (інспекційної групи) під час проведення виїзної перевірки підрозділу доступу до перегляду даних відеоархіву та надання копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язана припинити операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі в разі виходу з ладу системи технологічного відеоконтролю до відновлення її роботи.

23. Дії касирів ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» у разі виходу зі строю системи технологічного відеоконтролю за процесом обслуговування клієнтів.

Перелік поступових дій касира в разі виходу з ладу системи технологічного відеоконтролю (включаючи в разі втрати матеріалів відеоархіву через перегорання блоку живлення):

1) на початку робочого дня, після запуску програмного забезпечення та включення всіх систем, касир повинен візуально переконатися в роботі всіх камер системи технологічного відеоконтролю та функціонування/роботи всіх відповідних систем та налаштувань;

2) фіксує відповідний факт виходу з ладу системи технологічного відеоконтролю (зокрема, факт пошкодження (згорання) блоку живлення та втрати матеріалів відеоархіву) в порядку і формі, які передбачені внутрішніми документами установи - бланк-повідомлення виходу зі строю (відповідного зразка – Додаток 6 до Положення);

3) протягом 30 хвилин з моменту виявлення відповідного факту інформує про виявлений факт головного та старшого касира ФК, відповідальну особу СБ ФК, заповнює та надсилає бланк-повідомлення виходу зі строю (відповідного зразка);

4) зупиняє роботу відокремлені підрозділи ФК до моменту відновлення роботи системи технологічного відеоконтролю та її відповідності вимогам НБУ.

III. Проведення позапланових перевірок Національним банком України.

Національний банк здійснює позапланові виїзні перевірки (далі - позапланова перевірка) відповідно до вимог [Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів \(санкцій\)](#), затвердженого постановою Правління

Національного банку України від 30 червня 2020 року № 90 (зі змінами), [Положення про порядок організації виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів \(санкцій\) протягом дії воєнного стану](#), затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2024 року № 153.

24. Позапланова перевірка проводиться відповідно до наказу, підписаного Головою Національного банку або заступником Голови Національного банку або особою, яка виконує обов'язки однієї із зазначених осіб (далі - наказ про позапланову перевірку).

У наказі про позапланову перевірку зазначаються:

- 1) найменування установи, структурний/відокремлений підрозділ (структурні/відокремлені підрозділи) якої перевіряється (перевіряються);
- 2) підстава для проведення позапланової перевірки;
- 3) строки проведення позапланової перевірки (дати початку і закінчення);
- 4) період/дата, що підлягає позаплановій перевірці;
- 5) склад інспекційної групи та її керівник/заступник керівника (із зазначенням прізвища, власного імені, по батькові, посади та номерів службових посвідчень);
- 6) питання, які підлягають позаплановій перевірці;
- 7) назва міста та/або області України, в якому (якій) здійснюватиметься позапланова перевірка установи/структурного/відокремленого підрозділу установи;
- 8) інша інформація стосовно позапланової перевірки (за потреби).

Копія наказу про позапланову перевірку вручається працівнику структурного/відокремленого підрозділу установи перед її початком або після проведення/відмови працівника підрозділу установи від проведення валютно-обмінної операції, що проводиться інспекційною групою з метою перевірки дотримання установою встановленого нормативно-правовими актами Національного банку України порядку проведення валютно-обмінних операцій (далі - перевірочна операція) (у разі проведення інспекційною групою перевірочної операції). Зазначені дії вважаються початком позапланової перевірки.

Керівник або заступник керівника інспекційної групи самостійно визначає підрозділ ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», що підлягатиме перевірці, в межах визначених в наказі про перевірку установи і міста та/або області України, в якому здійснюватиметься позапланова перевірка.

Керівник або заступник керівника інспекційної групи тимчасово зупиняє здійснення позапланової перевірки в разі передачі попереджувального звукового сигналу про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (далі - попереджувальний сигнал) на території, яка є місцезнаходженням структурного/відокремленого підрозділу установи, залишаючи приміщення підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Керівник або заступник керівника інспекційної групи поновлює здійснення тимчасово зупиненої позапланової перевірки того самого дня не пізніше 30 хвилин після передачі попереджувального сигналу про відміну загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на території, яка є місцезнаходженням підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», з урахуванням встановленого установою розкладу роботи структурного/відокремленого підрозділу установи.

Працівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язаний забезпечити можливість поновлення членами інспекційної групи тимчасово зупиненої позапланової перевірки того самого дня не пізніше 30 хвилин з моменту передачі попереджувального сигналу про відміну загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на території, яка є місцезнаходженням ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», з урахуванням встановленого установою розкладу роботи структурного/відокремленого підрозділу установи.

Керівник або заступник керівника інспекційної групи достроково припиняє позапланову перевірку, якщо згідно з установленим установою розкладом роботи підрозділ ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» припинить роботу через 30 хвилин після передачі попереджувального сигналу про відміну загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на території, яка є місцезнаходженням структурного/відокремленого підрозділу установи (далі - обставини, що унеможливають здійснення позапланової перевірки).

Керівник або заступник керівника інспекційної групи в день проведення позапланової перевірки складає та підписує акт про тимчасове зупинення/поновлення позапланової перевірки або акт про виникнення обставин, що унеможливають здійснення позапланової перевірки, в якому надає опис обставин, що призвели до тимчасового зупинення/поновлення позапланової перевірки, або обставин, що унеможливають здійснення позапланової перевірки, що призвели до дострокового припинення позапланової перевірки.

25. Позапланова перевірка вважається достроково припиненою з дати складання акта про виникнення обставин, що унеможливають здійснення позапланової перевірки.

Акт про тимчасове зупинення/поновлення позапланової перевірки складається невідкладно після оголошення попереджувального сигналу про відміну загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на території, яка є місцезнаходженням структурного/відокремленого підрозділу установи, у паперовій формі не менше ніж у двох примірниках та підписується керівником інспекційної групи і заступником керівника інспекційної групи (одним із них у разі тимчасової відсутності іншого) та працівником ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Керівник або заступник керівника інспекційної групи в акті перед своїм підписом зазначає: “Працівник структурного/відокремленого підрозділу установи [зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), найменування установи, назва та місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи] від ознайомлення з актом (з проставленням підпису на акті) відмовився” у разі відмови працівника структурного/відокремленого підрозділу установи від ознайомлення з актом або від проставлення підпису на цьому акті.

Акт про виникнення обставин, що унеможливають здійснення позапланової перевірки, складається в паперовій формі не менше ніж у двох примірниках та підписується керівником інспекційної групи і заступником керівника інспекційної групи (одним із них у разі тимчасової відсутності іншого).

26. Керівник або заступник керівника інспекційної групи під час проведення позапланової перевірки має право подавати ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» установи запити у формі електронного документа або в паперовій формі про надання потрібних для позапланової перевірки інформації, матеріалів, документів (в електронній або паперовій формі у визначених структурі, форматі, носіях надання такої інформації), даних відеоархіву документів (їхніх копій та/або витягів із них) та письмових пояснень щодо проведених фінансових операцій і з інших питань діяльності установи, обставин, фактів, що можуть свідчити/свідчать про порушення вимог законодавства України, виявлених під час здійснення позапланової перевірки (далі -

запит інспекційної групи).

Запит інспекційної групи надсилається ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» у формі електронного документа або в двох примірниках у паперовій формі за підписом керівника або заступника керівника інспекційної групи з обов'язковим визначенням інформації, матеріалів, документів (їхніх копій та/або витягів із них), даних відеоархіву, письмових пояснень, які потрібно надати, строку, форми, порядку їх надання та носіїв інформації, на яких їх необхідно надати.

На кожному запиті інспекційної групи проставляється відмітка про його отримання установою із зазначенням дати, часу, прізвища, власного імені, по батькові та підпису особи, яка отримала запит.

Члени інспекційної групи під час проведення позапланової перевірки підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» мають право вимагати у встановленому порядку від установи/структурного/відокремленого підрозділу доступу до перегляду даних відеоархіву та надання на носії установи або Національного банку копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу, який відповідає оригіналам, наявним у даних відеоархіву.

Копія даних відеоархіву надається на запит інспекційної групи із супровідним листом, який засвідчується підписом керівника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», що скріплюється відбитком печатки установи/структурного/відокремленого підрозділу установи (за наявності), із зазначенням його посади, ініціалів та прізвища, дати засвідчення та проставлення напису "Згідно з оригіналом".

Працівник підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в разі ненадання на запит інспекційної групи копії фрагмента даних відеоархіву зобов'язаний надати письмові аргументовані пояснення щодо обставин, що унеможливають надання копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу, з додаванням їх документального підтвердження (копії та/або витяги з документів).

Строк надання інспекційній групі копії фрагмента даних відеоархіву, яка запитується інспекційною групою, або письмових аргументованих пояснень щодо неможливості надання копії фрагмента даних відеоархіву з додаванням їх документального підтвердження не може перевищувати однієї години з моменту отримання запиту інспекційної групи працівником ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Перелік поступових дій касира у разі неможливості виконання вимоги перевіряючих (під час перевірки уповноваженими органами) щодо забезпечення доступу до перегляду даних відеоархіву та надання копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу (включаючи в разі втрати матеріалів відеоархіву через перегорання блоку живлення) :

Інспекційною групою НБУ формується запит під час проведення позапланової перевірки і встановлює строк надання відповіді на нього.

Касир ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в разі ненадання на запит інспекційної групи копії фрагмента даних відеоархіву зобов'язаний надати письмові аргументовані пояснення щодо обставин, що унеможливають надання копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу, з додаванням їх документального підтвердження (копії та/або витяги з документів, акт про вихід зі строю техніки та бланку-повідомлення виходу зі строю (відповідного зразка) тощо).

Працівник структурного/відокремленого підрозділу установи має право допустити іншого представника/працівника установи/структурного/відокремленого підрозділу установи до приміщення структурного/відокремленого підрозділу установи під час проведення

позапланової перевірки.

Керівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язаний надати на запит інспекційної групи достовірну інформацію (документи) у визначених у запиті обсягу, форматі, структурі, вигляді, порядку, строки та носіях надання такої інформації, а також надати доступ до перегляду даних відеоархіву, надати копії фрагмента даних відеоархіву за конкретний проміжок часу.

Підготовлені ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» на запит інспекційної групи документи, інформація та письмові пояснення надаються за підписом керівника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», що скріплюється відбитком печатки установи/структурного/відокремленого підрозділу установи (за наявності), із зазначенням дати надання.

Копії документів, витяги з них, що надаються на запит інспекційної групи, засвідчуються підписом керівника установи/працівника структурного/відокремленого підрозділу установи, що скріплюється відбитком печатки ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» (за наявності), із зазначенням його посади, ініціалів та прізвища, дати засвідчення та проставлення напису "Згідно з оригіналом" або в інший спосіб, зазначений у запиті інспекційної групи.

27. Керівник або заступник керівника інспекційної групи під час позапланової перевірки підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має право проводити:

- 1) перевірочні операції;
- 2) фіксування за допомогою технічних засобів фактів, що можуть свідчити про недотримання установами вимог щодо інформування про встановлені курси купівлі та продажу іноземних валют, про здійснення валютно-обмінних операцій.

За результатами перевірочної операції інспекційною групою складається протокол про проведення перевірочної операції (далі - Протокол) за формою, наведеною в додатку до цієї постанови.

Протокол складається у двох примірниках у паперовій формі і підписується керівником та заступником керівника інспекційної групи (одним із них у разі тимчасової відсутності іншого).

Керівник або заступник керівника інспекційної групи подає Протокол для ознайомлення працівнику установи/структурного/відокремленого підрозділу установи. Керівник та заступник керівника інспекційної групи, працівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» проставляють на другому примірнику Протоколу свої підписи з відміткою такого змісту: "З Протоколом ознайомлений". Працівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має право надати заперечення до Протоколу.

Керівник або заступник керівника інспекційної групи повинен у Протоколі перед своїм підписом зазначити: "Працівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» [зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), найменування установи, назва та місцезнаходження ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»] від ознайомлення з Протоколом (з проставленням підпису на Протоколі) відмовився" у разі відмови працівника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» від ознайомлення з Протоколом або від проставлення підпису на цьому Протоколі.

Після проведення перевірочної операції працівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язаний здійснити операцію сторно щодо перевірочної операції та повернути інспекційній групі суму коштів у національній або іноземній валюті, які були надані інспекційною групою для здійснення перевірочної операції, не пізніше 15 хвилин після пред'явлення інспекційною групою представнику ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» наказу про позапланову перевірку.

Факт не проведення операції сторно (повернення суми коштів у національній або іноземній валюті, які були надані інспекційною групою для здійснення перевіркової операції) працівником ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», фіксується в Протоколі.

28. Національний банк має право достроково припинити позапланову перевірку ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в разі відмови ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в її проведенні.

Керівник і заступник керівника інспекційної групи (один із них у разі тимчасової відсутності іншого) у день проведення позапланової перевірки складають та підписують акт про відмову в проведенні позапланової перевірки (далі - акт про відмову) у паперовій формі не менше ніж у двох примірниках у разі настання одного, кількох або всіх випадків:

1) недопущення структурним/відокремленим підрозділом установи інспекційної групи до проведення позапланової перевірки;

2) відмови в доступі до приміщень структурного/відокремленого підрозділу установи;

3) ненадання структурним/відокремленим підрозділом установи документів, інформації з питань, які підлягають позаплановій перевірці, що унеможлиблює проведення позапланової перевірки;

4) ненадання структурним/відокремленим підрозділом установи доступу членам інспекційної групи до систем автоматизації валютних операцій;

5) інші випадки, що свідчать про відмову в проведенні позапланової перевірки.

В акті про відмову зазначаються:

1) дата його складання;

2) місце його складання;

3) час його складання;

4) дата і номер наказу про позапланову перевірку;

5) вид перевірки (позапланова);

6) період, що підлягав позаплановій перевірці;

7) строк проведення позапланової перевірки;

8) найменування структурного/відокремленого підрозділу установи, що перевірявся;

9) адреса місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи;

10) дата та час прибуття інспекційної групи за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи;

11) факт вручення/невручення за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи копії наказу про позапланову перевірку в паперовій формі;

12) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), посада працівника структурного/відокремленого підрозділу установи, якому за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи вручено копію наказу про позапланову перевірку в паперовій формі;

13) причини невручення за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи копії наказу про позапланову перевірку в паперовій формі;

14) опис фактів відмови структурного/відокремленого підрозділу установи в проведенні позапланової перевірки, включаючи:

недопущення структурним/відокремленим підрозділом установи інспекційної групи до проведення позапланової перевірки;

відмову в доступі до приміщень структурного/відокремленого підрозділу установи;

ненадання структурним/відокремленим підрозділом установи документів, інформації з питань, які підлягають позаплановій перевірці, що унеможливило проведення позапланової перевірки;

ненадання структурним/відокремленим підрозділом установи доступу членам інспекційної групи до систем автоматизації валютних операцій;

інші випадки, що свідчать про відмову в проведенні позапланової перевірки;

15) факт відмови працівника структурного/відокремленого підрозділу установи від отримання акта про відмову за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи;

16) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), посада працівника структурного/відокремленого підрозділу установи, в присутності якого підписано акт про відмову (за наявності такого працівника за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи на момент складання акта про відмову);

17) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), посада члена інспекційної групи, який підписав акт про відмову/засвідчив факт відмови працівника структурного/відокремленого підрозділу установи від отримання першого примірника акта про відмову в паперовій формі за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи;

18) інша інформація стосовно зафіксованих в акті про відмову фактів (за потреби).

Перший примірник акта про відмову в паперовій формі вручається працівнику структурного/відокремленого підрозділу установи під підпис з проставленням відмітки про дату надання на другому примірнику такого акта, що залишається в керівника інспекційної групи (крім випадку, зазначеного в пункті 26⁻² цієї постанови).

Національний банк не пізніше трьох робочих днів із дня складання акта про відмову надсилає установі перший примірник акта про відмову в паперовій формі засобами поштового зв'язку (рекомендованим листом із повідомленням про вручення) у разі відмови працівника структурного/відокремленого підрозділу установи від отримання першого примірника акта про відмову в паперовій формі за адресою місцезнаходження структурного/відокремленого підрозділу установи.

Акт про відмову вважається доведеним до відома установи або отриманим установою і таким, що не має пояснень та заперечень, у разі неотримання установою із незалежних від Національного банку причин акта про відмову протягом 15 робочих днів із дня надсилання першого примірника акта про відмову в паперовій формі.

Дата складання акта про відмову є датою дострокового припинення позапланової перевірки.

29. Керівник ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та працівник підрозділу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» не пізніше ніж на другий робочий день із дати отримання установою довідки про позапланову перевірку у формі електронного документа/першого примірника

довідки про позапланову перевірку в паперовій формі в разі неможливості надсилання довідки про позапланову перевірку у формі електронного документа зобов'язані з нею ознайомитися та надіслати Національному банку лист у формі електронного документа, підписаний керівником установи, з інформацією про ознайомлення з довідкою про позапланову перевірку (далі - лист-відповідь).

Довідка про позапланову перевірку вважається доведеною до відома установи та такою, що не має пояснень та заперечень, у разі неотримання установою з незалежних від Національного банку причин, відмови установи від отримання довідки про позапланову перевірку протягом двох робочих днів з дня її надсилання в електронній формі та протягом п'яти робочих днів з дня її надсилання в паперовій формі Національним банком та/або порушення установою порядку та/або строку надання пояснень/заперечень до довідки про позапланову перевірку/ненадання листа-відповіді. Довідка про позапланову перевірку у формі електронного документа/другий примірник довідки про позапланову перевірку в паперовій формі, що залишився в Національного банку, є підставою для прийняття ним відповідних рішень у межах повноважень.

Національний банк за порушення установами валютного законодавства, нормативно-правових актів Національного банку застосовує заходи впливу в порядку, визначеному [Положенням про валютний нагляд](#), затвердженим постановою Правління Національного банку України від 03 січня 2019 року № 13 (зі змінами).

Національний банк за результатами безвиїзного нагляду, позапланових перевірок, проведених під час дії воєнного стану та протягом 90 днів із моменту його припинення чи скасування, має право застосувати захід впливу у вигляді відкликання в установи ліцензії на здійснення валютних операцій в частині торгівлі валютними цінностями в готівковій формі в разі:

1) установлення починаючи з 24 лютого 2022 року двох і більше фактів порушень установою вимог валютного законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку;

2) застосування Національним банком до установи починаючи з 24 лютого 2022 року двох та більше заходів впливу за порушення вимог валютного законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку;

3) порушення встановлених обмежень (лімітів) щодо торгівлі іноземною валютою під час дії воєнного стану, особливого періоду, уключаючи порушення обмежень, передбачених постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року [№ 18](#) "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" (зі змінами).

IV. Порядок установлення курсів купівлі та продажу готівкових іноземних валют за гривні.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснює валютно-обмінні операції за курсами купівлі та продажу іноземних валют, що діють на час проведення операції.

30. Директор ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» встановлює курси купівлі та продажу іноземних валют у касах, Відділеннях ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» щоденно до початку робочого дня згідно з наказом ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Інформування про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют здійснюється шляхом розміщення такої інформації виключно в касах установ та їх структурних/відокремлених підрозділів та виключно у формі копії наказу (розпорядження) про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют.

У наказі про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют має бути зазначено дата, час (година, хвилина), з якого діють установлені курси, значення курсів купівлі та продажу іноземних валют за гривні.

31. Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснюють операції з купівлі та продажу іноземних валют за гривні лише за курсами, установленими в наказі ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», що діють під час проведення цих операцій.

У касах Відділень ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», розташованих за різними адресами (місцезнаходженням), в один і той самий робочий день можуть бути встановлені різні значення курсів купівлі та продажу іноземних валют.

32. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має право змінювати значення курсу купівлі та продажу протягом операційного (робочого) дня з обов'язковим оформленням кожного зміненого значення відповідним наказом, у якому зазначається час (година, хвилина) зміни курсів.

До початку операційного часу (і при кожній зміні курсу валют) касовий працівник:

- отримує засобами програмного забезпечення скан-копію Наказу на встановлення комерційних курсів купівлі-продажу валюти;

- роздруковує отриманий наказ, засвідчує копію такого наказу власноручним підписом та штампом Відділення та розміщує в приміщенні відділення в доступному для огляду Клієнтами місці.

Офіційний курс гривні до іноземних валют, установлений на останній робочий день тижня або на передсвятковий день, діє протягом наступних вихідних чи святкових днів. В останній робочий день тижня або на передсвятковий день встановлюються комерційні курси купівлі-продажу валюти, які діють протягом наступних вихідних чи святкових днів.

33. Відповідальна особа ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» надає у формі файлів електронною поштою Центральній розрахунковій палаті Національного банку України інформацію щодо готівкових операцій з готівковою валютою у термін встановлений додатком 1 до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених Постановою Правління Національного банку України від 01.03.2016 № 129.

IV. Порядок оформлення та видачі розрахункового документу РРО про здійснення валютно-обмінної операції.

34. Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язані здійснювати валютно-обмінні операції з оформленням документа, який створений в паперовій та/або електронній формі реєстратором розрахункових операцій (далі - РРО) або програмним реєстратором розрахункових операцій (далі - програмний РРО) та застосовується для обліку і реєстрації валютно-обмінних операцій (далі - розрахунковий документ РРО).

Форма і зміст розрахункового документу РРО встановлюються Національним банком України окремим нормативно-правовим актом Національного банку України.

Касири каси Відділення зобов'язані видати розрахунковий документ РРО одночасно з прийняттям та видачею фізичній особі коштів.

Розрахунковий документ РРО видається не пізніше завершення операції.

Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язані забезпечити :

- зберігання розрахункових документів РРО у вигляді паперового або електронного документа в документах дня;
- здійснюють валютно-обмінні операції через платіжні пристрої з оформленням квитанції/чека.

Меню платіжного пристрою, за допомогою якого ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснюють такі операції, повинно містити інформацію про курс купівлі/продажу/обміну готівкових іноземних валют.

Форма і зміст квитанції/чека, що формується платіжним пристроєм, має відповідати вимогам нормативно-правових актів щодо здійснення касових операцій та враховувати вимоги законодавства України про запобігання і протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» мають право доповнювати квитанцію, розрахунковий документ РРО, квитанцію/чек, що формуються платіжним пристроєм, додатковими реквізитами, необхідними для здійснення валютно-обмінних операцій.

Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» заповнюють у квитанції/розрахунковому документі РРО всі необхідні реквізити для проведення валютно-обмінної операції. Виправлення в заповненому тексті не дозволяються.

Касир відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» надає квитанцію/розрахунковий документ РРО одночасно з прийняттям/видачею фізичній особі коштів. Квитанція/розрахунковий документ РРО надається не пізніше завершення операції.

35. Форма і зміст розрахункового документа РРО, квитанції/чека банкомата платіжного пристрою фінансової установи повинні відповідати вимогам [«Положення про форму та зміст розрахункових документів»](#), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 21 січня 2016 року № 13, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 лютого 2016 року за № 220/28350, та додатково містити таку інформацію: назва операції (купівля, продаж, зворотний обмін, конвертація іноземної валюти, операція сторно), назва і код прийнятої валюти, сума прийнятої валюти, курс, крос-курс, назва і код валюти до видачі, сума валюти до видачі, сума комісії, дані про клієнта [прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи], додаткові реквізити, необхідні для проведення валютно-обмінних операцій.

Під час здійснення валютно-обмінних операцій форма і зміст розрахункового документа, який друкується реєстратором розрахункових операцій та застосовується для обліку та реєстрації валютнообмінних операцій (далі – розрахунковий документ РРО) уповноваженої установи (крім банку), пункту обміну іноземної валюти уповноваженої установи та квитанції/чека, що формуються платіжним пристроєм уповноваженої установи (крім банку), повинні відповідати вимогам Положення про форму та зміст розрахункових документів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 21 січня 2016 року № 13, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 лютого 2016 року за № 220/28350 (зі змінами), та мають додатково містити таку інформацію:

- 1) назву операції (купівля, продаж, обмін іноземної валюти, операція сторно);
- 2) назву і код прийнятої валюти;
- 3) суму прийнятої валюти;
- 4) курс;
- 5) назву і код валюти до видачі;
- 6) суму валюти до видачі;
- 7) суму комісії;
- 8) дані про клієнта [прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи];
- 9) додаткові реквізити, необхідні для проведення валютно-обмінних операцій.

Дані про клієнта заповнюються лише під час здійснення валютно-обмінної операції на суму (в еквіваленті), що дорівнює чи перевищує розмір, установлений для фінансових операцій,

що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу згідно із законодавством України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Розрахунковий документ РРО додатково повинен містити такі реквізити:

- 1) підпис клієнта (проставляється, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті суму 400 000 гривень);
- 2) підпис працівника уповноваженої установи, яка отримала відповідну ліцензію Національного банку України;
- 3) відбиток штампа.

Дані про клієнта заповнюються лише під час здійснення валютно-обмінної операції на суму, що дорівнює чи перевищує в еквіваленті 400 000 гривень.

Розрахунковий документ РРО додатково повинен містити такі реквізити: підпис клієнта (проставляється, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті 400 000 гривень), підпис клієнта-нерезидента про згоду на проведення операції з купівлі іноземної валюти, підпис працівника пункту обміну валюти, відбиток штампа.

36. Касир зобов'язаний отримати підпис клієнта-резидента та нерезидента на першому та другому примірнику розрахунковому документі РРО про здійснення валютно-обмінної операції, який залишається у ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

Касир проводить операцію, підписує касовий документ в двох примірниках (розрахунковий документ РРО) та перший примірник (розрахунковий документ РРО про здійснення валютно-обмінної операції) із підписом та штампом касира видає клієнту.

37. Касирам кас Відділень забороняється відмовляти в здійсненні операції сторно. Операцію сторно здійснюють протягом 15 хвилин після проведення валютно-обмінної операції в разі звернення клієнта з відмовою від раніше здійсненої валютно-обмінної операції за умови наявності розрахункового документа РРО.

38. Операції з купівлі у фізичних осіб готівкової іноземної валюти за готівкові гривні відображаються в реєстрі купленої іноземної валюти (додаток 4 Положення), а операції з продажу фізичним особам- резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні – у реєстрі проданої іноземної валюти (додаток 5 Положення).

39. Касир Відділення зобов'язаний щоденно вести звітну довідку про касові обороти за день і залишки цінностей. (додаток 7 до Положення). На момент проведення перевірки касир зобов'язаний роздрукувати зазначену довідку і надати перевірочим.

У кінці операційного дня ця довідка роздруковується та зберігається в паперовій формі в документах дня.

40. Розрахунковий документ РРО про здійснення валютно-обмінної операції є недійсними, якщо реквізити каси, дані про здійснені операції, найменування «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», неможливо прочитати.

Дозволяється доповнювати розрахунковий документ РРО про здійснення валютно-обмінної операції потрібними для здійснення валютно-обмінних операцій реквізитами.

41. Відділенням дозволяється здійснювати операції, зазначені в пункті 3 розділу I Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України:

✓ операції з продажу фізичній особі-резиденту готівкової іноземної валюти за готівкові гривні на суму, яка менша в еквіваленті, ніж 400 000 гривень, без пред'явлення

документів;

✓ операції з купівлі у фізичної особи (резидента та нерезидента) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні на суму, яка менша в еквіваленті, ніж 400 000 гривень, без пред'явлення документів. Операції з купівлі у фізичної особи-нерезидента готівкової іноземної валюти за готівкові гривні, здійснюються за умови пред'явлення цією особою документа, що посвідчує особу та її резидентність;

✓ операції зворотного обміну фізичним особам-нерезидентам невикористаних готівкових гривень на готівкову іноземну валюту на суму, яка менша в еквіваленті, ніж 400 000 гривень, за умови пред'явлення документа, що посвідчує особу та її резидентність.

42. Купівля у фізичних осіб - резидентів і нерезидентів готівкової іноземної валюти за готівкову національну валюту здійснюється у такому порядку:

➤ При зверненні Клієнта (резидента, нерезидента) з метою продажу іноземної валюти за готівкову національну валюту на суму, яка менша в еквіваленті, ніж 400 000 гривень, касир здійснює операцію без пред'явлення документа, що посвідчує особу та її резидентність, із зазначенням у розрахунковому документі РРО про здійснення валютно-обмінної операції прізвища, імені, по батькові зі слів клієнта.

Касир приймає у Клієнта суму грошових коштів в іноземній валюті, перераховує та перевіряє їх на справжність. ,

У програмному забезпеченні («Вікно касира» - «Купівля») касир заповнює всі необхідні поля та натискає «Обмінати».

Касир роздруковує касовий документ - два примірники розрахункового документу РРО-квитанції про здійснення валютно-обмінної операції (додаток 3) та передає на підпис Клієнту.

Касир підписує квитанції та завіряє відбитком штампу.

Перший примірник розрахункового документу РРО/квитанції про здійснення валютно-обмінної операції видається Клієнту разом з готівковими коштами, другий примірник - підшивається в касові документи дня.

➤ При проведенні операції на суму, що дорівнює чи перевищує 400 000 гривень, здійснюється обов'язково ідентифікація фізичної особи. Касир передає Клієнту на заповнення Опитувальник клієнта, робить у присутності цієї особи копії сторінок паспорта або іншого документа, що посвідчує особу та копію документа, що містить ідентифікаційний (реєстраційний) номер, або копію сторінки в паспорті, що містить відмітку про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта.

Якщо в паспорті або іншому документі, що посвідчує особу, немає інформації (даних) стосовно місця проживання або місця перебування фізичної особи (місця тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні), то касир має витребувати інший документ, який підтверджує місце проживання або місце перебування фізичної особи (місце тимчасового перебування фізичної особи- нерезидента в Україні).

Копії документів, зазначених у цьому абзаці, засвідчуються підписами касира та фізичної особи, яка здійснює таку операцію.

Касир відділення здійснює перевірку повноти та наданих документів, формування юридичної справи, відповідність інформації, що міститься в документах, тій інформації, що зазначена у анкеті клієнта, висновки за розрахунками фінансового стану та рівня ризику клієнта.

За результатами перевірки приймає рішення щодо можливості/неможливості проведення готівкової фінансової операції.

43. Продаж фізичним особам - резидентам і нерезидентам готівкової іноземної валюти за національну валюту здійснюється у такому порядку:

➤ При зверненні Клієнта (резидента, нерезидента) з метою купівлі іноземної валюти, касир приймає у Клієнта документ, що посвідчує його особу, визначає резидентність.

У випадку, якщо Клієнт є резидентом, касир здійснює операцію із зазначенням у квитанціях про здійснення валютно-обмінної операції прізвища, імені, по батькові.

Касир перевіряє готівкові кошти на платоспроможність. У програмному забезпеченні («Вікно касира» - «Продаж») касир заповнює всі необхідні поля та натискає «Обміняти».

Касир роздруковує касовий документ - два примірника квитанції про здійснення валютно-обмінної операції та передає на підпис Клієнту.

Касир підписує квитанції та завіряє відбитком штампу.

Перший примірник квитанції про здійснення валютно-обмінної операції видається Клієнту разом з готівковими коштами, другий примірник - підшивається в касові документи дня разом із засвідченою копією документа, що посвідчує особу Клієнта.

44. Порядок анулювання (сторно) валютно-обмінної операції:

При зверненні Клієнта з метою анулювання (сторно) валютно-обмінної операції протягом 15 хвилин після її здійснення, касир приймає від Клієнта документ, що посвідчує його особу, та розрахунковий документ РРО про здійснення валютно-обмінної операції.

Касир пересвідчується в особі Клієнта (що саме цей Клієнт не більше 15 хвилин тому здійснив валютно-обмінну операцію, яку Клієнт вимагає сторнувати).

Касир приймає від Клієнта грошові кошти, які було видано Клієнту при здійсненні валютно-обмінної операції.

Касир перераховує та перевіряє грошові кошти на справжність.

Касир у програмному забезпеченні знаходить відповідну операцію (проводку) і натискає на кнопку «Сторнувати» в контекстному меню.

Касир проставляє на всіх примірниках квитанції про здійснення валютно-обмінної операції відмітку про анулювання операції, а саме: «Анулювання операції». Касир через все поле двох примірників пише латинську літеру «Z», засвідчує підписом та відбитком штампу.

Касир повертає Клієнту кошти, згідно анульованої розрахунковий документ РРО про здійснення валютно-обмінної операції. Квитанція про здійснення первісної операції залишається у касира та підшивається в касові документи дня.

45. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснює контроль у режимі реального часу за дотриманням установленої в цьому пункті суми проведення фізичними особами валютно-обмінних операцій.

Під час проведення валютно-обмінних операцій на суму, що дорівнює чи перевищує в еквіваленті 400 000 гривень, касир Відділення зобов'язаний здійснити ідентифікацію, верифікацію та вивчення особи згідно з «Правилами проведення фінансового моніторингу ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» у відповідності до законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Працівник «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» / Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» має забезпечити наявність в документах дня «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» / Відділення ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» копії документів особи, яка здійснила валютно-обмінну операцію на суму що дорівнює чи перевищує в еквіваленті 400 000 гривень. Кожна копія документів окремо засвідчуються відбитком штампа касира каси Відділення та підписом касира та підписом клієнта. Відбиток штампа обов'язково має містити реквізит «дата».

Відповідно до п. 15 статті 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані.

Якщо фізична особа, яка звернулась до ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» з метою проведення валютно-обмінної операції, раніше була ідентифікована ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», фінансова установа проводить валютно-обмінну операцію для такої фізичної особи без додаткової ідентифікації.

У разі ненадання клієнтом документів або відомостей, потрібних для з'ясування його

особи, чи умисного надання неправдивих відомостей ФК відмовляє клієнту в проведенні валютно-обмінної операції з обов'язковим посиланням на статтю 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та статтю 18 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

V. Порядок підкріплення готівковою іноземною валютою та готівковими гривнями Відділень ФК.

46. З метою організації безперебійної роботи кас Відділень ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» самостійно встановлює для них розмір авансу (за необхідності) в готівковій іноземній валюті та готівкових гривнях і до початку робочого дня, включаючи вихідні і святкові дні, забезпечує їх коштами відповідно до встановлених обсягів.

47. Підкріплення кас Відділень іноземною валютою здійснюється не пізніше десятого дня після початку здійснення валютних операцій відповідним Відділенням. Протягом робочого дня каса здійснює операції за рахунок коштів отриманого від ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» авансу в гривнях, а також за рахунок купленої іноземної валюти та отриманих гривень від продажу купленої на протязі дня валюти.

48. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» відповідними наказами встановлює максимальну суму залишків іноземної валюти та гривень у касах Відділень в неробочий час в обсязі, що має забезпечити їх роботу протягом робочого дня. Залишки валютних цінностей можуть перевищувати встановлену максимальну суму у вихідні й святкові дні.

49. У касах Відділень ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» в наявності має бути витяг з наказу, згідно з яким для цього Відділення встановлена максимальна сума залишків готівкової іноземної валюти.

Залишки валютних цінностей, що перевищують установлену максимальну суму в робочий день, підлягають інкасації в цей день, а у вихідні й святкові дні - не пізніше наступного робочого дня банку, фінансової установи.

50. Якщо Відділення працюють цілодобово, то закінченням робочого дня вважається початок операційного (робочого) дня фінансової установи.

51. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» зобов'язана забезпечувати, при необхідності, підкріплення та інкасацію коштів кас.

VI. Опис бухгалтерської моделі обліку валютно-обмінних операцій.

52. Нормативними документами, які регламентують Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з обліку продажу готівкової іноземної валют є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 р. N 193, ІНСТРУКЦІЯ про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. N 291.

53. При проведенні операцій купівлі-продажу іноземної валюти ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» використовуються наступні рахунки:

➤ **Рахунок 30 "Готівка"**

Рахунок 30 "Готівка" призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства.

Рахунок 30* "Готівка" має такі субрахунки у розрізі відповідної валюти::

- 301 "Готівка в національній валюті Гривня"
- 302 "Готівка в іноземній валюті Долар"
- 303 "Готівка в іноземній валюті Євро"
- 304 "Готівка в іноземній валюті Російський рубль"
- 305 "Готівка в іноземній валюті Фунт"
- 306 "Готівка в іноземній валюті Злотий"

➤ **Рахунок 33 "Інші кошти"**

Рахунок 33 "Інші кошти" має такі субрахунки:

- 333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"
- 334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"

За дебетом рахунку 33 "Інші кошти" відображається надходження грошових документів у касу підприємства та коштів в дорозі, за кредитом - вибуття грошових документів та списання коштів у дорозі після їх зарахування на відповідні рахунки.

- Рахунок **3511** "Еквівалент грошових коштів"
- Рахунок **711** "Дохід від реалізації іноземної валюти".
- Рахунок **942** "Витрати від купівлі-продажу іноземної валюти".

54. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» проводить в бухгалтерському обліку операції з купівлі/продажу готівкової іноземної валюти, придбані у населення/продані населенню використовуючи бухгалтерську модель обліку валютно-обмінних операцій, що зазначена в таблиці.

Таблиця 1

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Облік надходження/вибуття грошових документів у(з) касу(и).			
1	Облік переданої готівкової національної валюти для підкріплення Відділення	333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"	301 "Готівка в національній валюті"
2	Облік переданої іготівкової ноземної валюти для підкріплення Відділення	334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"	30* "Готівка в іноземній валюті **"
3	Оприбуткування в касі Відділення готівкової національної валюти	301 "Готівка в національній валюті"	333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"
4	Оприбуткування в касі Відділення готівкової іноземної валюти	30* "Готівка в іноземній валюті **"	334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"
Облік купівлі у фізичної особи готівкової іноземної валюти за готівкову національну валюту для обліку використовуються: рахунок 30* «Готівка» у розрізі відповідної валюти та рахунок 377** «Розрахунки з іншими дебіторами» у розрізі відповідної валюти			
5	Облік купівлі готівкової іноземної валюти	30* "Готівка в іноземній валюті **"	3511 "Еквівалент грошових коштів"
6	Облік виданої готівкової національної валюти.	3511 "Еквівалент грошових коштів"	301 "Готівка в національній валюті"
7	Відображення різниці між курсом купівлі та курсом НБУ у випадку збільшення курсу НБУ	3511* "Еквівалент грошових коштів"	711 "Дохід від реалізації іноземної валюти".
8	Відображення різниці між курсом купівлі та курсом НБУ у випадку зменшення курсу НБУ	942 "Витрати від купівлі-продажу іноземної валюти"	3511* "Еквівалент грошових коштів"
Облік продажу фізичній особі готівкової іноземної валюти за готівкову національну валюту для обліку використовуються: рахунок 30* «Готівка» у розрізі відповідної валюти та рахунок 3511 "Еквівалент грошових коштів"			

9	Облік виданої готівкової іноземної валюти–	3511 “ Еквівалент грошових коштів”	30* “ Готівка в іноземній валюті *”
10	Облік отриманої готівкової національної валюти.	301 “ Готівка в національній валюті”	3511 “ Еквівалент грошових коштів”
11	Відображення <u>фінансового результату від продажу готівкової іноземної валюти</u> різниці між курсом купівлі та курсом НБУ у випадку збільшення курсу НБУ	3511 “Еквівалент грошових коштів”	711 "Дохід від реалізації іноземної валюти".
12	Відображення різниці між курсом купівлі та курсом НБУ у випадку зменшення курсу НБУ	942 "Собівартість реалізованої іноземної валюти"	30* “ Готівка в іноземній валюті ”

55. Різниця між оцінкою в національній валюті і оцінкою цих активів і пасивів, виходячи з курсу Національного банку України на дату відображення їх у бухгалтерському обліку у звітному періоді або на дату складання бухгалтерської звітності за попередній звітний період для потреб бухгалтерського обліку, вважається курсовою різницею.

Курсові різниці у бухгалтерському обліку і звітності відображаються у тому ж звітному періоді, до якого належить дата розрахунку або за який складається бухгалтерська звітність.

Курсові різниці відображаються на рахунках, передбачених для обліку курсових різниць.

56. Для ведення обліку доходів та витрат щодо активів і зобов'язань операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» використовуються наступні рахунки:

- Рахунок **945** “Втрати від операційної курсової різниці”.
- Рахунок **714** “Дохід від операційної курсової різниці”.

57. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» проводить облік доходів та витрат від курсової різниці використовуючи бухгалтерську модель обліку, що зазначена в Таблиці 2.

Таблиця 2

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Облік доходів та витрат щодо активів і зобов'язань операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти			
1	Облік доходів щодо активів і зобов'язань операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти	30* “ Готівка в іноземній валюті ””	714 “Дохід від операційної курсової різниці”
2	Облік витрат щодо активів і зобов'язань операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти	945 “Втрати від операційної курсової різниці”	30* “ Готівка в іноземній валюті ””

ВІІ. Опис вимог з організації захисту приміщень ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

58. Вимоги до захисту приміщень небанківських установ в Україні регулюють Правила з організації захисту приміщень небанківських установ в Україні, затверджених постановою правління НБУ від 06.10.2017 року № 100 (в редакції постанови Правління НБУ від 24.12.2019 № 154).

У відповідності до п.3 глави I ТОВ «ФК «Ліберті фінанс» розроблено внутрішнє Положення про організацію охорони і технічний стан приміщень, затверджене наказом ТОВ «ФК «Ліберті фінанс» № 229-ВП від 03.01.2020 р., яке визначає :

- 1) організацію охорони приміщень;
- 2) технічний стан приміщень;
- 3) обладнання приміщень НУ системами тривожної сигналізації (у тому числі системи охоронної сигналізації, автоматизованої системи тривожної сигналізації, ручної системи тривожної сигналізації, які є складовими частинами системи тривожної сигналізації);
- 4) обладнання приміщень системою відеоспостереження та місця їх встановлення;
- 5) перелік приміщень (у тому числі приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями) та їх обладнання залежно від виду операцій;
- 6) максимальні (граничні) обсяги цінностей на кожному робочому місці касира;
- 7) облаштування робочого місця касира;
- 8) обладнання сховища та/або сейфу, що використовується як сховище, сповіщувачами охоронної сигналізації;
- 9) обладнання приміщень (у тому числі приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями) сповіщувачами ручної системи тривожної сигналізації;
- 10) інші заходи, що за рішенням керівника або уповноваженої ним особи сприятимуть створенню безпечних умов роботи на робочому місці касира;
- 11) дії працівників в разі скоєння протиправних дій, а також спрацювання системи тривожної сигналізації.

Правила НБУ встановлюють вимоги до захисту приміщень небанківських фінансових установ, що отримали ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій або генеральну ліцензію на здійснення валютних операцій, яка не втратила чинність після введення в дію Закону України “Про валюту і валютні операції”, у частині здійснення валютних операцій, що передбачають використання готівки в національній валюті та/або іноземних валютах, та їх структурних підрозділів, розташованих на території України. Захист приміщень забезпечується технічним станом та організацією охорони цих приміщень.

VIII. Перелік відповідальних працівників, які мають право здійснювати валютно-обмінні операції.

59. Валютно-обмінні операції з готівковою іноземною валютою в касах ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснюють працівники, які :

- які допущені до здійснення валютно-обмінних операцій, та мають доступ до каси за посадою;
- пройшли курс навчання щодо здійснення валютно-обмінних операцій та мають задовільні результати за курсом навчання;
- пройшли ознайомлення з внутрішніми документами ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» з питань фінансового моніторингу;
- мають необхідні навички для роботи з касовою технікою та банкнотами іноземних валют.

60. Для підвищення кваліфікації та контролю знань працівників, які здійснюють валютно- обмінні операції, регулярно проводиться перевірочне тестування.

61. У разі зміни законодавства України, що регламентує це Положення, фінансова установа проводить інформування працівників з перевірочним опитуванням.

ІХ. Порядок взаємодії між структурними підрозділами ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та здійснення внутрішнього контролю за проведенням валютно-обмінних операцій.

62. При здійсненні валютно-обмінних операцій на підрозділи ФК покладені наступні завдання:

1) відділення ФК безпосередньо здійснюють валютно-обмінні операції відповідно до вимог цього Положення, формують та передають до фінансової установи касові документи (документи дня).

2) структурний підрозділ бухгалтерського обліку/ працівник відповідальний за роботу за напрямом забезпечує ведення бухгалтерського обліку валютно-обмінних операцій відповідно до цього Положення забезпечує формування та своєчасне подання звітності до Національного банку України, інших державних органів щодо проведення валютно-обмінних операцій; встановлює ліміти кас відділень;

3) готівко-грошовий структурний підрозділ/старший касир забезпечує касирів відділень фінансової установи методичними рекомендаціями щодо проведення валютно-обмінних операцій; забезпечує формування та зберігання архіву касових документів; здійснює перевірки правильності ведення касових операцій та дотримання касової дисципліни; здійснює підкріплення готівкою відділень фінансової установи.

3) служба внутрішнього моніторингу та контролю/ відповідальний працівник за здійснення фінансового моніторингу - забезпечує проведення фінансового моніторингу валютно-обмінних операцій, а також забезпечує реєстрацію відділень фінансової установи у Національному банку України та інших державних органах (за необхідністю), розробляє та вносить зміни до внутрішніх документів ФК, пов'язаних з проведенням валютно-обмінних операцій.

4) служба безпеки ФК забезпечує організацію захисту приміщень Відділень ФК, а також розробляє та вносить зміни до внутрішніх документів ФК, пов'язаних з організацією охорони та технічного стану приміщень Відділень

5) служба внутрішнього аудиту/аудитор- забезпечує контроль за дотриманням чинного законодавства під час проведення валютно-обмінних операцій відділеннями фінансової установи шляхом проведення планових та позапланових перевірок.

6) відділ кадрів/працівник відповідальний за роботу за напрямом забезпечує кадровий облік працівників фінансової установи, пов'язаних з проведенням валютно-обмінних операцій.

7) юридичний структурний підрозділ/юрист – погоджує внесення змін до внутрішніх документів ФК, пов'язаних з проведенням валютно-обмінних операцій.

8) директор ФК здійснює загальний контроль за дотриманням законодавства України в частині проведенням валютно-обмінних операцій, приймає рішення про відкриття, зміну місцезнаходження, призупинення, відновлення та припинення діяльності відділень ФК.

Інші підрозділи фінансової установи виконують окремі завдання, пов'язані з проведенням валютно- обмінних операцій, в межах їх компетенції та на підставі внутрішніх положень ФК про відповідні підрозділи.

63. ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» здійснює внутрішній контроль за проведенням готівкових валютно-обмінних операцій.

Система контролю складається з :

- аналізу валютно-обмінних операцій.
- виявлення й аналізу отриманих порушень.
- прийняття управлінських/кадрових рішень.

Основні фактори, щодо яких проводиться внутрішній контроль:

- ✓ порушення діючої нормативної бази щодо валютно-обмінних операцій.
- ✓ проведення операцій без реєстрації в програмних комплексах.
- ✓ подрібнення валютно-обмінних операцій, операції з мінімальною різницею в часі.
- ✓ проведення валютно-обмінних операцій без присутності клієнта.
- ✓ проведення операцій з порушенням вимоги ідентифікації клієнтів (використання своїх даних, родичів та інше).

64. Функції контролю за порушеннями покладені на директора, який аналізує отримані дані і формує вказівки у вигляді управлінських та кадрових рішень.

65. Щоденному контролю з боку уповноваженої особи підлягає :

- ✓ своєчасність встановлення відповідальним працівником курсів валют у програмному комплексі ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та на табло валют для клієнтів;
- ✓ відповідність режиму роботи каси встановленому.

Анулювання, а також операцій «СТОРНО» (операція з повернення клієнту відповідної суми коштів у національній, або іноземній валюті, в разі його звернення з відмовою від валютно-обмінної операції не пізніше 15 хвилин після проведення такої операції) касових операцій за валютно-обмінними операціями здійснюється уповноваженим працівником «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», яка здійснює контроль за касовими операціями в іноземній валюті, на підставі пояснювальної записки касира або письмового пояснення касира на зворотному боці квитанції про здійснення валютно-обмінної операції при наявності примірника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та примірника клієнта, перекреслених літерою Z через усе поле першого та другого примірників.

У вихідні та святкові дні у разі помилки касира при здійсненні валютно-обмінних операцій що потребують контролю з боку відповідальних та контролюючих осіб та за їх відсутності касир може самостійно анулювати операцію (помилково здійснену або за відмовою клієнта від операції (сторно) за умови належно оформлення документів та своєчасно їх надання у перший операційний (робочий) день відповідальним особам.

Не допускається відмова в здійсненні операцій, зазначених у переліку валютно-обмінних операцій, які проводять ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС», за наявності відповідних коштів для цього, а також операції сторно.

До ведення операцій у касі можуть бути допущені тільки спеціально підготовлені працівники за наявності договору про повну матеріальну відповідальність, що пройшли інструктаж та атестацію.

66. Послідуючий контроль.

Остаточний контроль проводиться з метою контролю сумлінного виконання працівниками, відповідальними за здійснення операцій купівлі-продажу іноземної валюти своїх посадових обов'язків, а також виконання касирами та відповідальними виконавцями валютно - обмінних операцій у відповідності до вимог діючого законодавства та цього Положення. Послідуючий контроль складається із щоденного контролю та ревізій.

Щоденний контроль здійснюється уповноваженим працівником, у обов'язки якого входить контроль за операціями купівлі-продажу валют.

Ревізії здійснюються комісією у складі не менш двох осіб, уповноважених керівником ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» для виконання перевірки роботи каси ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

67. Контролю під час ревізії підлягають :

- ✓ виконання касиром вимог щодо схоронності валютних коштів;
- ✓ своєчасність та правильність оформлення здійснення операцій купівлі-продажу

іноземної валюти;

- ✓ виконання встановлених наказом курсів купівлі-продажу іноземних валют;
- ✓ правильність ведення обліку операцій купівлі-продажу іноземної валюти ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та відповідність залишків у касі національної та іноземної валюти даним обліку.

68. У випадку виявлення неправильного використання курсів (проведення операцій за курсами, що не відповідають наказу про встановлення курсів), порушення фіксується у Акті.

Проводки за даними операціями анулюються, операції реєструються за правильним курсом, винна особа (касир, відповідальний працівник) пише пояснювальну записку на ім'я уповноваженої особи та компенсує нестачу у касі.

Надлишки повертаються клієнту, а у випадку неможливості повернення - зараховуються у доходи «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»:

Дт 301 «Готівка в національній валюті»

Кт 719 «Інші операційні доходи»

Призначення платежу: «Оприбуткування виявленого надлишку у касира (П.І.Б.), акт від дд.мм.рр.». Відповідальний працівник, що припустив порушення, несе адміністративну відповідальність.

Х. Заключні положення.

69. Положення вступає в силу з моменту його затвердження рішенням Загальних зборів/єдиного учасника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС».

70. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються рішенням Загальних зборів/єдиного учасника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» та оформлюються шляхом викладення Положення в новій редакції.

71. У разі внесення змін до законодавства України після затвердження даного Положення, вони будуть діяти лише в тій частині, що не суперечитиме вимогам чинного законодавства України.

72. Інші внутрішні документи ФК, які є чинними на час внесення змін до Положення, діють в частині, що не суперечить цим змінам.

Перелік технічних засобів для визначення справжності банкнот іноземних держав

1. Прилад для розгляду банкнот іноземних держав та дорожніх чеків проти світла та у відбитому світлі.
2. Прилад для контролю ознак, які проявляються в ультрафіолетових променях.
3. Прилад для контролю ознак, які проявляються в інфрачервоних променях.
4. Прилад для контролю магнітних міток.
5. Семи - десятикратні збільшувальні лінзи.

**Ознаки зношення банкнот іноземної валюти, які приймаються
відділеннями ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»**

(Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України
(підпункт 5 пункту 31 розділу IV)

1. Локальні потертості (часткова втрата фарби на зображеннях) та/або втрата папером жорсткості.
2. Відбитки штампів/печаток, написи, включаючи видимі в ультрафіолетових променях, загальна площа яких не перевищує 200 мм².
3. Плями, загальна кількість яких не перевищує трьох штук діаметром до 5 мм кожна.
4. Надриви або надрізи, загальна кількість яких не перевищує трьох штук довжиною до 3 мм кожний.
5. Отвори та проколи, загальна кількість яких не перевищує чотирьох штук діаметром не більше 1 мм кожний.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»

м. _____, вул. _____, _____ буд.

(найменування та місцезнаходження відділення)

Відділення № _____

ФН _____

ЗН _____

ІД _____

ПН _____

Примірник N _____

КВИТАНЦІЯ № _____

про здійснення валютно-обмінної операції/операції із торгівлі банківськими металами з фізичною поставкою

(необхідне підкреслити)

Дата і час здійснення операції _____

Назва операції _____

(купівля, продаж, обмін іноземної валюти / банківського металу)

№ з/п	Прийнято		Курс	До видачі	
	назва валюти/ банківського металу	сума/маса		назва валюти/ банківського металу	сума/маса
1	2	3	4	5	6

Сума комісії _____.

Клієнт _____
[прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи]

Додаткові реквізити _____
(реквізити, необхідні для проведення операцій)

Надаю згоду на проведення валютно-обмінної операції без оформлення першого примірника квитанції (примірника клієнта) _____.
(підпис клієнта)

Пояснення
щодо заповнення квитанції про здійснення валютно-обмінної операції/торгівлі
банківськими металами з фізичною поставкою

1. Маса банківського металу зазначається в тройських унціях із заокругленням із точністю до третьої цифри після коми включно та у грамах.

2. Реквізити "Клієнт", "Додаткові реквізити" заповнюються під час здійснення операції на суму, яка дорівнює чи перевищує в еквіваленті суму, що підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу згідно із законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

3. Згода на проведення валютно-обмінної операції без оформлення першого примірника квитанції надається клієнтом у разі здійснення операцій без оформлення першого примірника квитанції у паперовій формі.

4. Реквізит "підпис працівника банку" для електронного документа має містити кваліфікований електронний підпис працівника банку.

5. Реквізит "Місце для відбитка штампа" не проставляється для другого примірника квитанції, оформленого банком у вигляді електронного документа.

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національного банку № 9 від 17.01.2020}

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»

Відділення № _____ м. _____, вул. _____, _____ буд.
(найменування та місцезнаходження відділення)

РЕЄСТР
купленої та/або проданої готівкової іноземної валюти
за "___" _____ 20__ року

№ з/п	Час здійснення операції	Назва іноземної валюти (код)	Сума іноземної валюти	Курс	Сума гривень	Номер виданого касового документа	Вид операції (0 - купівля, 1 - продаж)	Відмітка про проведення операції сторно
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Усього							

Усього куплено/продано за валютою _____ : _____
(код валюти) (сума купленої/проданої іноземної валюти словами)

Касир _____
(підпис)

Пояснення
щодо заповнення реєстру купленої
та/або проданої готівкової іноземної валюти

1. Реквізит "Касир" для електронного документа має містити кваліфікований електронний підпис касира.

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»
Відділення № м. , вул. , буд.
(найменування та місцезнаходження відділення)

ЗВІТНА ДОВІДКА
про касові обороти за день і залишки цінностей
за "___" _____ 20__ року

№ з/п	Код валюти	Залишок готівки в касі на початок дня	Отримано валюти		Куплено іноземної валюти	Продано іноземної валюти	Передано валюти		Залишок готівки в касі на поточний момент часу / кінець робочого дня
			авансу на початок робочого дня	підкріплення протягом робочого дня			на кінець робочого дня	протягом робочого дня	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Касир _____
(підпис)

Пояснення
щодо заповнення звітної довідки про касові обороти за день і залишки цінностей

1. Реквізит "Касир" для електронного документа має містити кваліфікований електронний підпис касира.

Генеральному директору
ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»»
Ткаченко А.С.

БЛАНК ПОВІДОМЛЕННЯ
про вихід з ладу системи технологічного відеоконтролю

Відділення № 193. _____

Повідомляю що «_____» _____ 202_ р. о «_____» годин виявлено факт виходу з ладу системи технологічного відеоконтролю за процесом обслуговування клієнтів, що не дозволяє в подальшому роботі відділення.

Необхідне підкреслити або відмітити :

- відсутнє зображення відеокамер на моніторі;
- на моніторі не відображається одна або декілька камер спостереження;
- на моніторі одна або декілька камер спостереження працює з сильними завадами;
- на зображенні камери або декількох камер з'явився напис «NO HDD» або «ВІДСУТНІЙ ЖОРСТКИЙ ДИСК» або «ОТСУТСТВУЕТ ЖЕСТКИЙ ДИСК»;
- йде постійне перезавантаження системи відеоспостереження;
- зі сторони відеореєстратора є сторонній звук «писк» з періодичністю 5-10 секунд;
- інше

Касир _____
(підпис) (П.І.Б)

Дата

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»

01135, м. Київ, вулиця Дмитрівська, 92-94, літера А

КОД ЄДРПОУ 39806926

НАКАЗ № 50/25-ВП

м. Київ

24 липня 2025 р.

*Про затвердження нової редакції
«Положення про порядок організації роботи
та здійснення валютно-обмінних операцій
ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»*

Відповідно із внесенням змін до постанови Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 165 «Про особливості регулювання та нагляду за здійсненням діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі в період дії воєнного стану та внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39» (зі змінами), Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), затвердженого постановою правління НБУ від 06.10.2017 року № 90 (в редакції постанови Правління НБУ від 21.06.2025 № 67), Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою правління НБУ від 29.12.2023 року № 199 (в редакції постанови Правління НБУ від 13.06.2025 № 64) та з метою вдосконалення порядку проведення операцій з готівковою іноземною валютою

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити «Положення про порядок організації роботи та здійснення валютно-обмінних операцій ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» у новій редакції.
2. Визнати таким, що втратило чинність «Положення про порядок організації роботи та здійснення валютно-обмінних операцій ТОВ «Фінансова компанія «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» (із змінами), що було затверджене рішенням № 090124/1-ВП єдиного учасника ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС» від «09» січня 2024 року.

Директор

ТОВ «ФК «ЛІБЕРТІ ФІНАНС»

Ткаченко А.С.